

OMNIBUS 2010

05.05.2010

SOWA – klasa II gimnazjum

Czas trwania konkursu: 45 minut

Witamy Cię. Otrzymujesz od nas 108 punktów – tyle ile masz decyzji do podjęcia. Za każdą poprawną odpowiedź dopisujemy Ci jeszcze 1 punkt, za błędną zabieramy dany punkt. Gdy nie odpowiadasz, zachowujesz podarowany punkt. Pamiętaj, że każda z odpowiedzi A, B, C, D może być fałszywa lub prawdziwa. **W czasie konkursu nie wolno używać słowników, notatek, podręczników itp.**

*Życzymy przyjemnej pracy. POWODZENIA!*Agnieszka Krzemińska *Świetlana przeszłość* (fragm.)

Od neolitu ludzie po zmroku oświetlali domy pochodniami i lampkami w kształcie miseczek, w których śmierzące tłuszcze zwierzęce, dostępne w paleolicie, zastąpiono roślinnymi (na południu oliwą z oliwek, olejem rycynowym czy sezamowym). Dopiero w VI w. p.n.e. w Grecji garncarze zaczęli toczyć na kole lampki z gliny w charakterystycznym kształcie kaganka. –*Wraz z hellenizmem i podbojami Aleksandra Macedońskiego lampki takie stały się popularne w całym basenie Morza Śródziemnego* - mówi prof. Jolanta Młynarczyk z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. –*Okolo drugiej połowy III w. p.n.e. w Egipcie pojawiły się lampki z formy i moda na ich dekorowanie zyzakami, meandrami, wieńcami i wizerunkami delfinów.*

Z ikonografii i literatury wiemy, że nadal używano pochodni, a w I tysiącleciu p.n.e. pojawiły się w Egipcie pierwsze woskowe świece. Ponieważ jednak pochodnie były zbyt niebezpieczne, a świece bardzo drogie, najpowszechniejsze stały się tanie, masowo produkowane z form, lampki oliwne.

(Polityka nr 13, 28 marca 2009)

1. Powyższy tekst:

- A) poświęcony jest problematyce historycznej
B) jest wielowątkowy
C) ma jeden temat
D) przedstawia zagadnienie związane z rozwojem kultury materialnej

2. Autorka powyższego tekstu:

- A) przedstawia własne przemyślenia
B) odwołuje się do faktów znanych badaczom
C) wysuwa śmiałe hipotezy
D) rzuca nowe światło na omawiane zagadnienia

3. W swoim wywodzie osoba pisząca:

- A) cytuje wypowiedzi innych osób
B) podaje informacje, które sama zgromadziła
C) przywołuje również źródła pozaliterackie
D) przedstawia wyłącznie własne opinie

4. Przedstawiane przez siebie informacje:

- A) osoba pisząca uważa za pewne
B) zostały uwiarygodnione poprzez osadzenie ich w czasie
C) autorka traktuje z rezerwą
D) w opinii piszącej nie są udokumentowane

5. Adresatem powyższego tekstu jest:

- A) czytelnik interesujący się zagadnieniami politycznymi
B) ktoś zajmujący się problematyką historii średniowiecza
C) specjalista w zakresie historii gospodarczej
D) historyk

6. W powyższym tekście autorka:

- A) nie wyraża emocji
B) nadaje swojej wypowiedzi charakter emocjonalny
C) używa stylu potocznego
D) kładzie nacisk na rzeczowość swojej wypowiedzi

7. Charakter powyższego wywodu można określić jako:

- A) artystyczny
B) popularnonaukowy
C) humorystyczny
D) ironiczny

8. Pojęciem niepasującym do powyższego tekstu jest termin:

- A) fikcja
B) dyskusja
C) dialog
D) mit

9. Pojęciem mającym zastosowanie w odniesieniu do powyższego tekstu jest termin:

- A) narracja
B) epika
C) proza
D) argumentacja

10. W powyższym tekście można znaleźć:

- A) myślnik
B) dwukropek
C) średnik
D) nawias

11. Z powyższego tekstu dowiemy się:

- A) od kiedy datujemy neolit
B) co było wcześniej: neolit czy paleolit
C) od kiedy ludzie używali pochodni
D) co wlewano do lampek w najdawniejszych czasach

12. W tekście pominięto niektóre daty, gdyż:

- A) nie są możliwe do ustalenia
- B) autorka uważa ich podawanie za zbędne, gdyż niczego nie wnoszą do tematu
- C) są znane specjalistom, a laik może je sobie ustalić w źródłach
- D) wprowadza to do tekstu nastrój tajemniczości

13. Prawdziwą informację stanowi stwierdzenie, że:

- A) tłuszcze zwierzęce nie były idealnym rozwiązaniem kwestii oświetlenia pomieszczeń
- B) lampki w kształcie kaganka rozpowszechniły się za czasów Aleksandra Macedońskiego
- C) woskowe świece nie wyparły z użycia lamp oliwnych
- D) lampki oliwne wymyślono w Grecji

14. Z powyższego tekstu wynika, że pochodnie:

- A) były najtańszym źródłem światła
- B) były najbezpieczniejszym źródłem światła
- C) oprócz oczywistych zalet miały również wady
- D) były najbardziej rozpowszechnionym źródłem światła

15. Wypowiedź prof. Jolanty Młynarczyk:

- A) uzupełnia treść wyводу
- B) wprowadza do tekstu nową problematykę
- C) rozwija myśl autorki
- D) urozmaica artykuł

16. We wspomnianym w tekście basenie Morza Śródziemnego znajdowały się:

- A) Grecja
- B) Egipt
- C) Imperium Rzymskie
- D) Portugalia

17. Z powyższego tekstu wynika, że nie jest prawdziwą informacją, jakoby:

- A) lampy zawsze miały kształt kaganka
- B) świece wyparły pochodnie, gdyż były od nich bezpieczniejsze
- C) pewne jest, że lampy zawsze były ozdabiane
- D) tłuszcze roślinne zostały zastąpione w lampkach przez tłuszcze zwierzęce

18. W pierwszym zdaniu powyższego tekstu można znaleźć:

- A) zdrobnienie
- B) zgrubienie
- C) nieosobową formę czasownika
- D) zaimek

19. W tym samym zdaniu:

- A) nie ma podmiotu
- B) wyraz *ludzie* jest podmiotem
- C) pojawia się podmiot domyślny
- D) występuje więcej niż jeden podmiot

20. Przyimkiem jest wyraz:

- A) od
- B) w
- C) na
- D) z

21. Więcej niż trzy sylaby znajduje się w wyrazie:

- A) garncarze
- B) pojawiły
- C) roślinnymi
- D) pochodniami

22. Wyraz *dekorowanie*:

- A) jest rzeczownikiem
- B) odmienia się przez przypadki
- C) odmienia się wyłącznie przez osoby
- D) nie odmienia się

23. Przymiotnikiem jest wyraz:

- A) popularne
- B) całym
- C) pierwsze
- D) roślinnymi

24. W sformułowaniu *w kształcie kaganka*:

- A) występują dwa rzeczowniki
- B) oba rzeczowniki tak samo odmieniają się przez przypadki
- C) występuje przyimek
- D) nie wszystkie wyrazy są odmiennymi częściami mowy

25. Rzeczownikiem w dopełniaczu jest wyraz:

- A) oliwek
- B) tłuszcze
- C) zygzakami
- D) delfinów

26. Akcent na przedostatnią sylabę nie pada w wyrazie:

- A) meandrami
- B) których
- C) podbojami
- D) wraz

27. Użyty w tekście wyraz *ikonografia*:

- A) jest wyrazem zapożyczonym
- B) odnosi się do zjawisk z zakresu sztuk plastycznych
- C) można zastąpić wyrazem przykłady
- D) jest nieodmienny